

ikke, som det ærede Medlem fra Give mente, en Sag, der kunde ordnes i en Haandevending, saa snart man havde Flertal til det. Dette lader sig af mange forskellige Grunde ikke gøre. For det første skal der Penge til, mange, mange Penge, og man har jo hidtil paa dette Omraade, naar der var Tale om at skaffe Penge til Kommunernes Kasse, ogsaa her fra Statsmagtens Side, lagt Københavns Kommune andre Hindringer i Vejen, end man har lagt Byerne i det øvrige Land. Der har nemlig været en Indskrænkning paa dette Omraade, som kun findes i København, en Indskrænkning, som gør, at Københavns Kommune, selv om Kommunalbestyrelsens 2 Afdelinger har været fuldkommen enige, kun har kunnet udskrive Skatter indtil en vis Grad. Denne Indskrænkning har bevirket, at man ikke har kunnet faa de Penge til Raadighed, som vil være nødvendige for at realisere de uhyre Planer om at fjerne alle de usunde Bydele i København.

Dertil kommer endelig i de seneste Aar det store Boligspørgsmaal, som gør det positivt umuligt overhovedet at rive Boliger ned, selv om de er nok saa slette. Den store Epidemi, der i Øjeblikket raser her i København, skyldes maaske ikke mindst Boligforholdene; det har jo i de seneste Aar været umuligt at skaffe de Boliger, Befolkningen havde behov. Det offentlige Forsorg har maattet omfatte ikke saa faa Hundrede Familier, som i Øjeblikket bor under Forhold, der er under al Kritik og ikke har kunnet være anderledes, fordi man stadig fra konservativ Side har sat sig imod kommunale Foranstaltninger med det Formaal for Øje i Tide at raade Bod paa den Bolignød, enhver maatte kunne se vilde komme. I Øjeblikket vil det være umuligt at nedrive blot de allerusleste af disse Beboeshuse, thi som den højtærede Indenrigsminister sagde forleden: De er bedre end slet ingen Boliger. Men udover det Antal husvilde, som det offentlige i Øjeblikket har maattet skaffe Tag over Hovedet, findes der en Sammenstuvning af Familier i København og paa Frederiksberg, som man vilde grue over, hvis man kendte Forholdet til Bunds. Desværre rammer disse ulykkelige Boligforhold i højeste Grad de Familier, som har mange Børn.

For øvrigt er det at rasere alle de usunde Bydele i København et meget stort Spørgsmaal, som i mange, mange Aar har haft ikke alene Demokratiets, men i høj Grad Socialdemokratiets Interesse. Alle rede i 80erne begyndte det socialdemokratiske Mindretal i Københavns Kommu-

nalbestyrelse at røre ved dette Spørgsmaal, og man har talt Tusinder af Ord om disse elendige Huse, som er ganske uskikkede og uværdige for Mennesker at bo i. Men Forholdet er paa Grund af Fortidens Synder ikke let at løse. De usleste af disse Boliger er byggede efter den store Ildsvaade i København i 1795 og efter de ulykkelige Krigsforhold i 1801 og 1807. Fra den Tid stammer i det allervæsentligste alle de ældre Bydele, hele Holmensgade- og Prinsensgade-Kvarteret og det indre af Christianshavn. Det var de forfærdelige Forhold i disse Boliger, som det ærede 17de Medlem for Hovedstaden (Vilhelm Rasmussen) skildrede. Det drejer sig ikke om 1 000 eller 10 000 Lejligheder, men om 20 000—30 000 Lejligheder. Hvis disse Bydele skulde nedbrydes, vilde det koste uhyre Pengesummer.

En anden Del af de usunde og elendige Boliger i København stammer fra en nyere Periode, nemlig fra Perioden efter Krigen 1864. For dem har det gamle Højre alene Skylden, det gamle Højre, som baade i Pressen og ogsaa her paa Rigsdagen er med til at rette Bebrejdelser mod det demokratiske Flertal, der i Øjeblikket regerer København, fordi disse usle Forhold bliver ved med at florere. Det gamle Højre havde ikke Gnist af Forstaaelse af sociale Krav, havde ingen Forstaaelse af, at det gjaldt om, at Kommunen i en By som København, som man paa det Tidspunkt kunde se vilde udvikle sig til en Storby, regulerede Beboelsesforholdene og satte Grænser for det, der maatte bygges, for at undgaa, at Spekulanterne fik fuldkommen frit Løb med Hensyn til de Huse, der skulde staa i mange Menneskealdr. Efter Krigen kom der et stort industrielt Opsving; dette Opsving førte en Masse nye Kræfter til Byen, og der skulde bygges mange Boliger. Men man havde ikke fra Højres Side nogen Interesse derfor; thi Højre har aldrig haft Interesse for Smaakaarsfolk og for øvrigt heller ikke for Middelstandsfolk, det Parti har kun haft Interesse for nogle ganske faa Procent af Befolkningen, for den Del af Befolkningen, der besad de store Formuer, men det havde ikke synderlig Interesse for de sociale Fremskridt, som et Bystyre har Pligt til at gennemføre. Efter Krigen i 1864 blev hele det ydre Vesterbro bygget, hele Saxogade-Kvarteret med alle Baghusene, alle Mellembygningerne, hvor der faktisk ikke er mere ubebyggede Arealer end det, som indtages til de højst nødvendige Reti-